

ПРЕДЪ ЖЕРТВЕНИЦИТЪ НА СВОБОДАТА

Минаваха години. Улисанъ въ борбитѣ си, опияненъ отъ свободата, нашиятъ народъ бѣше забравилъ гробоветѣ на своитѣ витязи.

Само свещеникъ Иванъ п. Стояновъ не забравяше своя дългъ и всѣка година по Илинъ-день отиваше на Бузлуджа и се молѣше Богу за душитѣ на мжченицитѣ.

Но нели безсмъртний не умира? Нели буйната и лекокрила младежъ, която е най-далеко отъ смъртѣта, най-лесно може да се доближи до безсмъртието, да се възпламени отъ жарката обичъ къмъ родния край?

На 1883 г. Казанлъшкото ученолюбиво дружество подъ председателството на Теню Продановъ и нѣколко ученици отъ педагогическото училище въ Казанлъкъ, града, надъ който най-често витаеше духътъ на Хаджи Димитъръ, и въ който бѣха обесени двама негови юнаци, отидоха да се поклонятъ и помолятъ Богу на гробоветѣ на падналитѣ тамъ на балкана юнаци.

Началото бѣше направено, примѣрътъ бѣше даденъ. Възрастнитѣ се засрамираха отъ малолѣтнитѣ и си спомниха за забравения дългъ, за незабравимия подвигъ.

Въ 1884 г. по него време стана нѣщо мило и трогателно. Нарочно бѣше повикана да присѣтствува на Бузлуджа, на тържеството, което се устройваше отъ млади и стари, и майката на Хаджи Димитра. Сега, следъ набожна молитва, за първи пѣтъ съ искрени слова се изтѣкнаха велегласно и всенародно заслугитѣ на Хаджи Димитра и на неговитѣ сподвижници.

Майката на Хаджи Димитра, която повече отъ 15 години не бѣше имала възможность нито да зърне своя немирень и неспокоень синъ, нито да палне свѣщица на истинския му незнаень гробъ, сега имаше възможность да се наплаче, за смѣтка на толкова време сякашъ напразно пролѣти сълзи, надъ неоплаканото на време скжпо чедо. Да се наплаче, но не само отъ скръбъ за